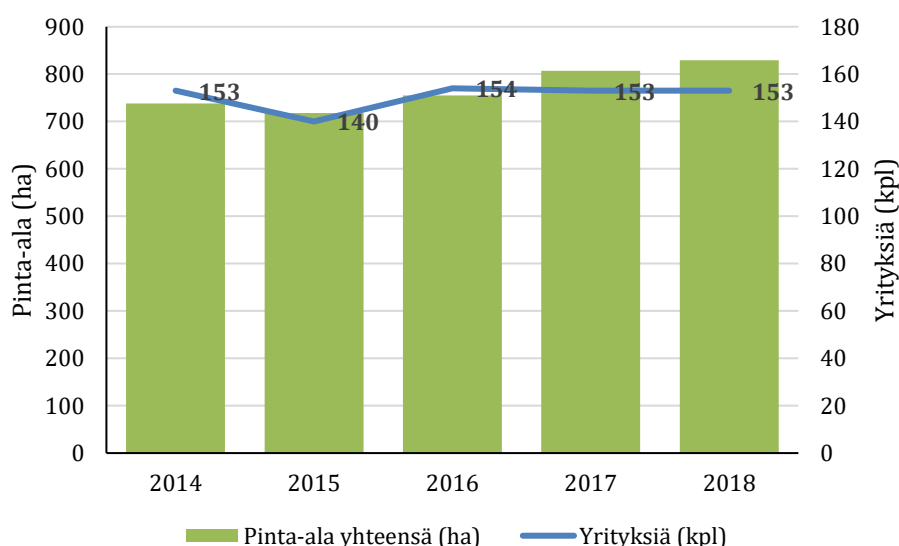

Marjan- ja hedelmänviljely avomaalla Pohjois-Karjalassa

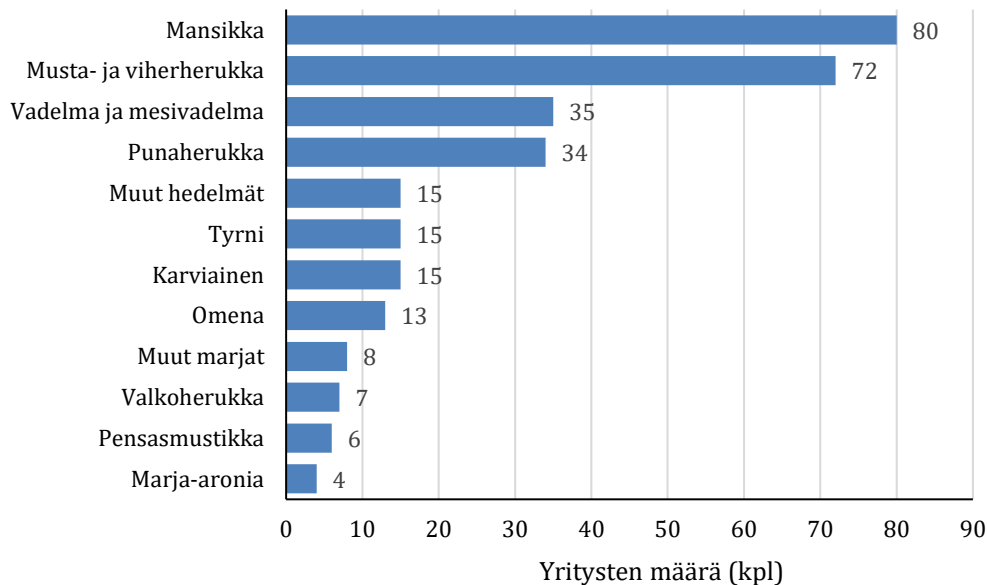
Vuonna 2018 Suomessa oli 1 954 maatalous- ja puutarhayritystä, jotka viljelivät avomaatuotannossa marjoja ja hedelmiä. Marjoja viljeli 1 592 yritystä ja hedelmiä 362 yritystä. Marjoja viljelevien maatalous- ja puutarhayritysten määrä väheni 1,6 prosenttia vuodesta 2014 vuoteen 2018, kun hedelmiä viljelevien maatalous- ja puutarhayritysten määrä lisääntyi samalla ajanjaksolla 2,5 prosenttia. Vaikka marjanviljely-yritysten määrä väheni, marjojen viljelypinta-ala kasvoi 16 prosentilla vuodesta 2014 vuoteen 2018. Hedelmien viljelyala kasvoi kuudella prosentilla vuosina 2014–2018. (Luonnonvarakeskus, Puutarhatilastot 2018.)

Pohjois-Karjalassa oli kahdeksan prosenttia Suomen kaikista marjan- ja hedelmänviljelyn yrityksistä vuonna 2018. Pohjois-Karjalan marjan- ja hedelmänviljelyn yrityksistä 131 viljeli marjoja ja 22 hedelmiä. Marjan- ja hedelmänviljelyn pinta-ala kasvoi 12 prosentilla vuodesta 2014 vuoteen 2018. Alan yritysten määrä väheni vuonna 2015, mutta sen jälkeisinä tarkasteluvuosina yritysten määrä pysyi lähes samana. (Kuvio 1.)

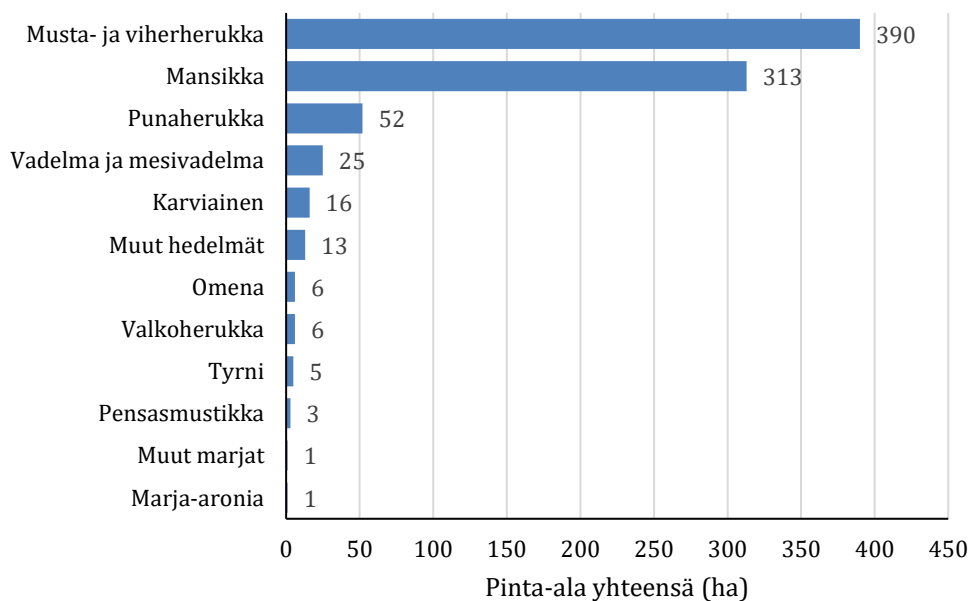
Kuvio 1. Marjan- ja hedelmänviljely-yritysten lukumäärä ja pinta-ala Pohjois-Karjalassa vuosina 2014–2018. Lähde: SVT: Luonnonvarakeskus, Puutarhatilastot

Kuviosta 2 on nähtävissä, kuinka moni pohjoiskarjalainen marjan- ja hedelmänviljely-yritys viljeli mitään kasvilajia vuonna 2018. Kuvion tulokinnassa tulee siis huomioida, että moni yritys viljeli useita kasvilajeja. Eniten Pohjois-Karjalan marjan- ja hedelmänviljelyn yritykset viljelivät marjoista mansikkaa, musta- ja viherherukkaa, vadelmaa ja mesivadelmaa sekä punaherukkaa vuonna 2018. Muita hedelmiä (mm. luumut, päärynät, kriikunat) viljeltiin 15 yrityksessä ja omenia 13 yrityksessä.

Kuvio 2. Marjan ja hedelmänviljely-yritysten määrä kasvilajeittain Pohjois-Karjalassa vuonna 2018. Lähde: SVT: Luonnonvarakeskus, Puutarhatilastot

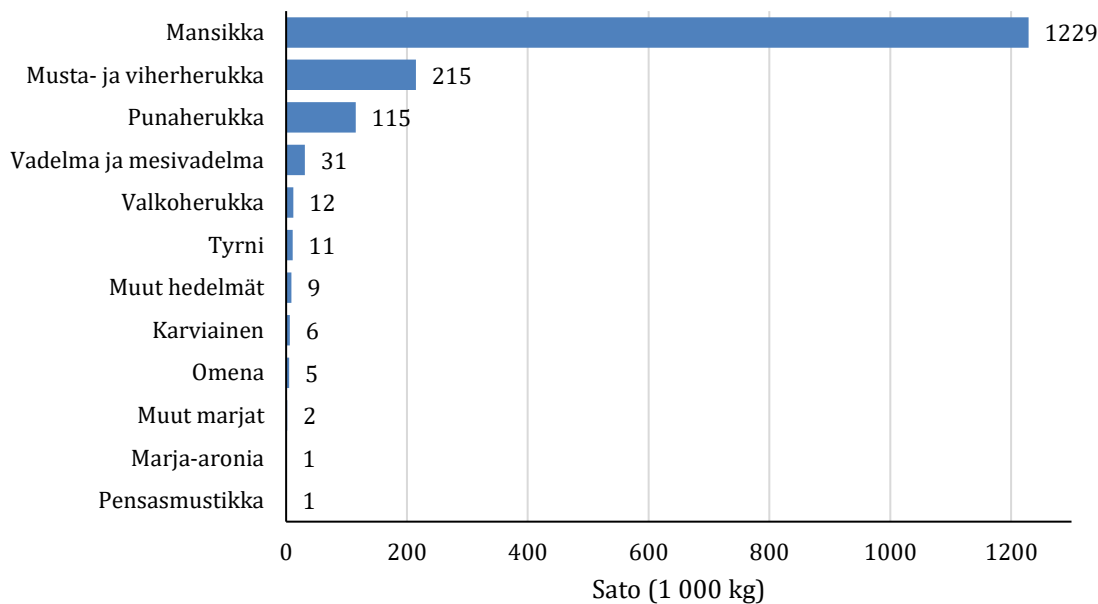
Huomattavasti eniten viljelypinta-alaa Pohjois-Karjalassa oli musta- ja viherherukalla sekä mansikalla. Seuraavaksi eniten viljelypinta-alaa oli punaherukalla sekä vadelmalla ja mesivadelmalla vuonna 2018. Hedelmien yhteenlaskettu viljelypinta-ala oli 19 hehtaaria. (Kuvio 3.)

Kuvio 3. Marjojen ja hedelmien viljelypinta-ala (ha) Pohjois-Karjalassa vuonna 2018. Lähde: SVT: Luonnonvarakeskus, Puutarhatilastot

Avomaalta saatiin 25 miljoonaa kiloa marjoja ja hedelmiä Suomessa vuonna 2018. Tästä marjojen osuus oli 18 miljoonaa kiloa ja hedelmien seitsemän miljoonaa kiloa. Vuoden 2018 marja- ja hedelmäsato oli miljoonaa kiloa edellisvuotta parempi. Suosituimman marjan – mansikan – osuus marjasadosta oli 15 miljoonaa kiloa. (Luonnonvarakeskus, Puutarhatilastot 2018.)

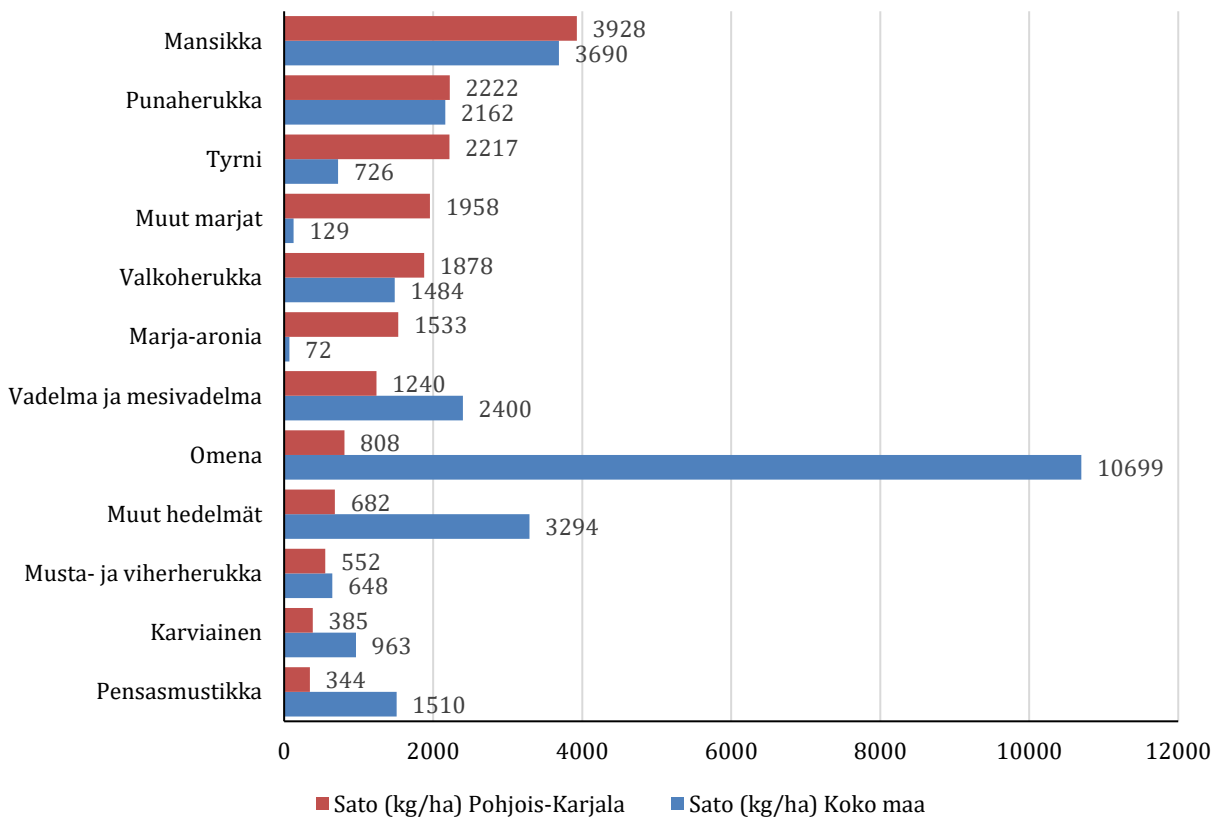
Pohjois-Karjalan avomaan marjojen sato oli 1,6 miljoonaa kiloa ja hedelmien 14 000 kiloa vuonna 2018. Mansikan osuus marjasadosta oli 1,2 miljoonaa kiloa. Seuraavaksi eniten satoa tuottivat musta- ja viherherukka (215 000 kg) ja puna-herukka (115 000 kg). Muiden marjojen ja hedelmien osuudet avomaan marjan- ja hedelmänviljelyn sadosta ovat huomattavasti pienempiä. (Kuvio 4.)

Kuvio 4. Marjojen ja hedelmien sato (1 000 kg) Pohjois-Karjalassa vuonna 2018. Lähde: SVT: Luonnonvarakeskus, Puutarhatilastot

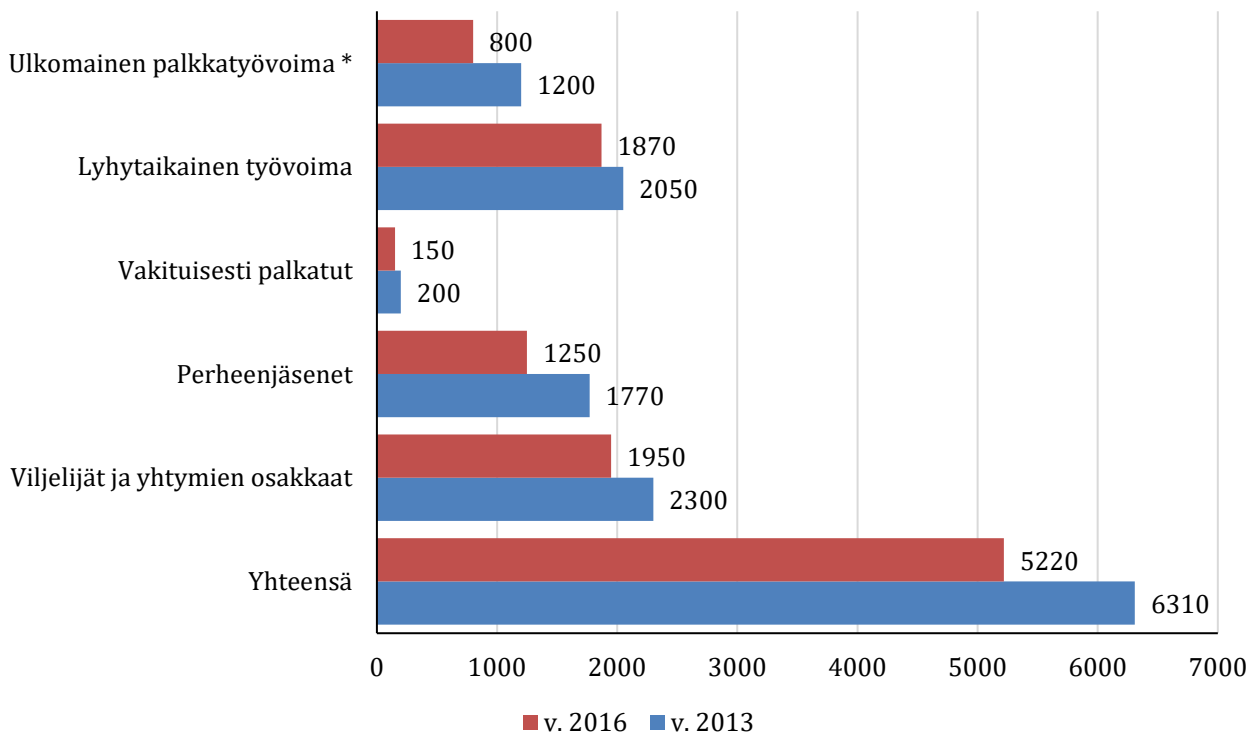
Vuonna 2018 mansikan satotaso sen päätuotantoalueilla Etelä- ja Pohjois-Savossa oli yli 4 000 kiloa hehtaarilta kuivasta kesästä huolimatta. Pohjois-Karjalassa mansikan sato hehtaaria kohti oli lähes 4 000 kiloa ja sen satotaso oli parempi kuin koko maassa keskimäärin. Myös puna-herukan, tyrnin, muiden marjojen, valkoherukan ja marja-aronian sato hehtaaria kohti (kg/ha) oli Pohjois-Karjalassa parempi kuin koko maassa keskimäärin vuonna 2018. Sen sijaan vadelman ja mesivadelman, omenan ja muiden hedelmien, musta- ja viherherukan, karviaisen ja pensasmustikan sato hehtaaria kohti oli pienempi kuin koko maassa keskimäärin. (Kuvio 5.)

Omenasato oli ennätysellisen hyvä vuonna 2018, yli seitsemän miljoonaa kiloa. Sato hehtaaria kohti oli lähes 11 000 kiloa. Suurin omenasato hehtaarille oli Ahvenanmaalla (16 718 kg), Varsinais-Suomessa (7 569 kg) ja Uudellamaalla (7 292 kg). (Luonnonvarakeskus, Puutarhatilastot 2018.) Pohjois-Karjalassa omenasato hehtaaria kohti oli 808 kiloa. (Kuvio 5.)

Kuvio 5. Marjojen ja hedelmien sato pinta-alaa kohti (kg/ha) Pohjois-Karjalassa ja Suomessa vuonna 2018. Lähde: SVT: Luonnonvarakeskus, Puutarhatilastot

Maa- ja puutarhataloudessa työskenteli noin 118 000 henkilöä vuonna 2016. Maa- ja puutarhatyöntekijöiden määrä väheni Suomessa yli 20 prosenttia vuodesta 2013 vuoteen 2016. (Luonnonvarakeskus, Maa- ja puutarhatalouden työvoima.)

Kuvio 6. Maatalous- ja puutarhayrityksissä työskennelleet Pohjois-Karjalassa vuosina 2013 ja 2016. Lähde: SVT: Luonnonvarakeskus, Maa- ja puutarhatalouden työvoima

* Ulkomainen palkkatyövoima sisältyy lyhytaikaiseen työvoimaan

Pohjois-Karjalassa maa- ja puutarhataloudessa työskenteli 5 220 työntekijää vuonna 2016. Se oli 17 prosenttia vähemmän kuin kolme vuotta aiemmin. Viljelijät ja heidän perheenjäsenensä tekivät maatalous- ja puutarhatalouden töistä 61 prosenttia, vakituisesti palkatut työntekijät kolme prosenttia ja lyhytaikainen työvoima 36 prosenttia vuonna 2016. Lyhytaikaisen työvoiman käyttö maatalous- ja puutarhataloudessa oli 3,5 prosenttiyksikköä enemmän vuonna 2016 kuin 2013. Viljelijöiden ja heidän perheenjäsentensä työskentely väheni saman verran. (Kuvio 6.)